

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 50/26

Λουξεμβούργο, 14ης Απριλίου 2026

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-590/23 | Pelham (Έννοια του όρου «μίμηση»)

Το Δικαστήριο αποσαφηνίζει το περιεχόμενο της εξαίρεσης της «μίμησης», στο πλαίσιο της πρακτικής της «ηχητικής δειγματοληψίας» (σάμπλινγκ)

Σκοπός της ως άνω εξαίρεσης είναι να διασφαλιστεί μια δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στην προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και στην προστασία της καλλιτεχνικής ελευθερίας

Εξ αφορμής της μακρόχρονης ένδικης διαφοράς με αντικείμενο τη χρήση ενός σύντομου δείγματος (σαμπλ) από μουσικό κομμάτι του γερμανικού συγκροτήματος Kraftwerk, το Δικαστήριο διευκρινίζει το περιεχόμενο της εξαίρεσης της «μίμησης», δυνάμει της οποίας μπορεί να επιτραπεί η χρήση προστατευόμενων με πνευματικά δικαιώματα στοιχείων ενός έργου χωρίς την προηγούμενη άδεια των δικαιούχων.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει, μεταξύ άλλων, ότι η συγκεκριμένη εξαίρεση καλύπτει δημιουργίες που παραπέμπουν σε ένα η περισσότερα υφιστάμενα έργα, εμφανίζοντας ωστόσο παράλληλα αντιληπτές διαφορές σε σχέση με αυτά, και χρησιμοποιούν, παραδείγματος χάριν μέσω του σάμπλινγκ, ορισμένα από τα προστατευόμενα με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας χαρακτηριστικά τους στοιχεία, προκειμένου να ξεκινήσει μεταξύ τους ένας καλλιτεχνικός ή δημιουργικός διάλογος αναγνωρίσιμος ως τέτοιος. Ο διάλογος μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, όπως της εμφανούς υφολογικής απομίμησης των υφιστάμενων έργων, της απότισης φόρου τιμής, ή της χιουμοριστικής ή κριτικής αντιπαράθεσης προς αυτά.

Το γερμανικό μουσικό συγκρότημα Kraftwerk κυκλοφόρησε, το 1977, ένα φωνογράφημα (άλμπουμ) στο οποίο περιλαμβάνεται το κομμάτι «Metall auf Metall».

Τα δύο ιδρυτικά μέλη του συγκροτήματος ενήγαγαν ενώπιον των γερμανικών δικαστηρίων τους δύο συνθέτες του τραγουδιού «Nur mir» καθώς και την εταιρία Pelham GmbH, παραγωγό των φωνογραφημάτων στα οποία κυκλοφόρησε το εν λόγω τραγούδι το 1997 (και, κατόπιν, εκ νέου το 2004). Οι ενάγοντες ¹ ισχυρίστηκαν ότι συντρέχει προσβολή, μεταξύ άλλων, του συγγενικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας του οποίου είναι δικαιούχοι ως παραγωγοί φωνογραφήματος ² διότι οι εναγόμενοι αντέγραψαν, με ηλεκτρονικά μέσα, ένα σαμπλ περίπου δύο δευτερολέπτων από τη ρυθμική ακολουθία του «Metall auf Metall» και το ενσωμάτωσαν ως λούπα στο τραγούδι «Nur mir».

Στο παρόν στάδιο της διαφοράς, η οποία χρονολογείται από 20 έτη και πλέον ³, μένει να επιλυθεί το ζήτημα εάν το σαμπλ αυτό μπορεί, από τις 7 Ιουνίου 2021 και έπειτα, να θεωρηθεί νόμιμο ως χρήση που έγινε στο πλαίσιο «μίμησης». Κατά την προαναφερθείσα ημερομηνία, τέθηκε σε ισχύ στη Γερμανία μια εξαίρεση από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και το συγγενικό δικαίωμα του παραγωγού φωνογραφημάτων, δυνάμει της οποίας η αναπαραγωγή, η διανομή και η παρουσίαση στο κοινό δημοσιευμένου έργου επιτρέπεται όταν πρόκειται για γελιογραφία, παρωδία ή μίμηση.

Δεδομένου ότι η συγκεκριμένη εξαίρεση ανάγεται στο ενωσιακό δίκαιο ⁴, το Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Γερμανίας ζήτησε από το Δικαστήριο διευκρινίσεις ως προς το περιεχόμενο της έννοιας της «μίμησης» (pastiche).

Το Δικαστήριο κρίνει ότι η εξαίρεση της «μίμησης» ⁵ καλύπτει δημιουργίες που παραπέμπουν σε ένα η περισσότερα

υφιστάμενα έργα, εμφανίζοντας ωστόσο παράλληλα αντιληπτές διαφορές σε σχέση με αυτά, και χρησιμοποιούν, παραδείγματος χάριν μέσω του σάμπλινγκ, ορισμένα από τα προστατευόμενα με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας χαρακτηριστικά τους στοιχεία, προκειμένου να ξεκινήσει μεταξύ τους ένας καλλιτεχνικός ή δημιουργικός διάλογος αναγνωρίσιμος ως τέτοιος ⁶. Ο διάλογος μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, όπως της εμφανούς υφολογικής απομίμησης των υφιστάμενων έργων, της απότισης φόρου τιμής, ή της χιουμοριστικής ή κριτικής αντιπαράθεσης προς αυτά.

Προκειμένου να γίνει δεκτό ότι η χρήση γίνεται «για» μίμηση, αρκεί η «μίμηση» να είναι αναγνωρίσιμη από όποιον γνωρίζει το υφιστάμενο έργο από το οποίο έχουν ληφθεί προστατευόμενα στοιχεία. Δεν απαιτείται, συνεπώς, να διαπιστωθεί ότι ο χρήστης είχε την πρόθεση να χρησιμοποιήσει με τέτοιον σκοπό το υφιστάμενο έργο.

Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η ως άνω ερμηνεία της έννοιας της «μίμησης» διασφαλίζει μια δίκαιη ισορροπία μεταξύ της προστασίας, αφενός, της καλλιτεχνικής ελευθερίας και, αφετέρου, της πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ διαφυλάσσει επίσης την ασφάλεια δικαίου.

Εναπόκειται στο γερμανικό Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, ως αιτούν δικαστήριο, να κρίνει την ενώπιόν του διαφορά λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις του Δικαστηρίου. Πάντως, στην απόφασή του περί παραπομπής, το αιτούν δικαστήριο είχε επισημάνει ότι, βάσει των πραγματικών διαπιστώσεων του δικαστηρίου του προηγούμενου βαθμού δικαιοδοσίας ⁷, στο τραγούδι «Nur mir» υφίσταται το στοιχείο της καλλιτεχνικής αντιπαράθεσης, διότι η επίμαχη ρυθμική ακολουθία χρησιμοποιείται σε ένα τραγούδι που ανήκει σε διαφορετικό μουσικό είδος, παραμένοντας όμως, παρά την επιβράδυνση του τέμπο και τη ρυθμική απόκλιση, αναγνωρίσιμη ως παραπομπή στο πρωτότυπο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της,

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

¹ Ο ένας εκ των δύο απεβίωσε το 2020, οπότε και κατέστη διάδικος ο δικαιοδόχος του.

² Δηλαδή του δίσκου στον οποίο περιλαμβάνεται το κομμάτι «Metall auf Metall»

³ Το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, απαντώντας σε προδικαστικό ερώτημα που είχε υποβληθεί παλαιότερα από το γερμανικό Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο στο πλαίσιο της ίδιας ένδικης διαφοράς, ότι το σάμπλινγκ είναι δυνατόν να προσβάλλει τα δικαιώματα του παραγωγού φωνογραφήματος, όταν πραγματοποιείται χωρίς να έχει προηγηθεί άδειά του. Εντούτοις, δεν συντρέχει προσβολή των δικαιωμάτων αυτών, ακόμη και ελλείψει τέτοιας προηγούμενης άδειας, εφόσον το σάμπλ το οποίο προέρχεται από άλλο φωνογράφημα χρησιμοποιείται υπό μορφή τροποποιημένη και μη αναγνωρίσιμη κατά την ακρόαση (βλ. απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Pelham κ.λπ., [C-476/17](#)· βλ. επίσης ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 98/19](#)).

⁴ [Οδηγία 2001/29/EK](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας. Η εν λόγω οδηγία παρέχει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να προβλέπουν εξαιρέσεις ή περιορισμούς όσον αφορά τα αποκλειστικά δικαιώματα αναπαραγωγής και παρουσίασης στο κοινό, μεταξύ άλλων όταν πρόκειται περί χρήσης που γίνεται για γελοιογραφία, παρωδία ή μίμηση.

⁵ Όπως προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο ια', της οδηγίας. Το Δικαστήριο επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η εξαίρεση δεν είναι επικουρικής εφαρμογής (Auffangtatbestand), υπό την έννοια ότι δεν προορίζεται να καλύψει οποιαδήποτε μορφή δημιουργικής χρήσης υλικού προστατευόμενου με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.

⁶ Επομένως, δεν εμπίπτουν στην έννοια της «μίμησης» οι συγκεκριμένες απομιμήσεις προστατευόμενων αντικειμένων, και δη οι περιπτώσεις λογοκλοπής.

⁷ Ήτοι του ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου του Αμβούργου.